

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI

Editör

Prof. Dr. Halil İbrahim KAYA

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI

Editör

Prof. Dr. Halil İbrahim KAYA

Yazarlar

Adnan TAŞGIN - Ahmet Faruk KAYMAK - Burak ÇAYLAK - Burcu SAVAŞ
Fatma GEREZ TAŞGIN - Göksel COŞKUN - Meliha ONAT ÖZDEMİR
Metin KARTAL - Mustafa KÖSE - Nazlı GÖKÇE - Tuğba BARUTCU
Zehra Sedef KORKMAZ

ISBN: 978-625-382-306-1

E-ISBN: 978-625-382-307-8

DOI: 10.54637/vizetek.9786253823078

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir.

Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap, basılı ve elektronik (e-kitap) formatlarında yayımlanmaktadır.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Büşra ÇOLAKOĞLU

Kapak Tasarımı ve Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Haziran, 2026

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekiayincilik@gmail.com

Yayınca Sertifika No: 41575

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık

Matbaa Sertifika No: 47479

ÖN SÖZ

Gelişmiş medeniyetlerde bireyler, ait oldukları toplumun sosyal olarak ilerlemesi ve dönüşmesi için kendi yaşam konforunu artırmayı hedeflemekle birlikte, toplumun dinamiklerini esas alan görev ve sorumluluklar da üstlenmektedirler. Bu bağlamda “Topluma Hizmet Uygulamaları” beceri temelli davranış kazanımı hedeflerine sahip olmakla beraber, toplumu oluşturan her bir ferдин sosyal sorumluluklarını akademik bir disiplin anlayışı ile yoğurur. Buna ek olarak bireye, örgün öğretim sürecinde kazanılan teorik bilginin toplumsal faydaya dönüştüğü bir uygulama fırsatı sunar. Aynı zamanda bireyin sosyalleşerek geliştiğı bir sistemle toplumsal dönüşüm arasında köprü işlevini görmektedir.

Bu kitapta Topluma Hizmet Uygulamalarının; teorik kökenlerinden tarihsel gelişimine, psiko-sosyal etkilerinden stratejik planlama süreçlerine kadar geniş bir yelpazede ele alınması amaçlanmıştır.

Topluma Hizmet Uygulamaları kitabı akademisyenler, öğretmenler, öğretmen adayları, üniversite öğrencileri, sivil toplum kuruluşları ve toplumsal fayda üretmek isteyen her birey için akademik ve bilimsel bir yol haritası sunmaktadır. Topluma hizmetin bir “iyilik faaliyeti” olmasının ötesinde “toplumun değer yargılarını geliştiren bir yaşam becerisi” olduğunu vurgulayan bu çalışmanın, toplumsal refahın inşasında okuyuculara ilham vermesi dileğiyle...

Prof. Dr. Halil İbrahim KAYA

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

Topluma Hizmet Uygulamalarına Genel Bakış.....1

Göksel COŞKUN

Adnan TAŞGIN

BÖLÜM 2

Topluma Hizmetin Temel İlkeleri..... 29

Metin KARTAL

BÖLÜM 3

Topluma Hizmet Uygulamalarının

Bireyin Psiko-Sosyal ve Kişilik Gelişimine Etkileri..... 59

Nazlı GÖKÇE

BÖLÜM 4

Topluma Hizmet Uygulamalarında Temel Değer Kazanımı 77

Fatma GEREZ TAŞGIN

BÖLÜM 5

Topluma Hizmet Uygulamalarında İş ve Meslek Kazanımı 97

Tuğba BARUTCU

BÖLÜM 6

Topluma Hizmet Uygulamalarında Katılımcı ve Topluluk İlişkileri.....121

Ahmet Faruk KAYMAK

BÖLÜM 7

Topluma Hizmet Uygulama Süreçleri için Proje Geliştirme Süreci133

Burcu SAVAŞ

BÖLÜM 8

Topluma Hizmet Uygulamaları.....149

Zehra Sedef KORKMAZ

BÖLÜM 9

Topluma Hizmet Uygulamalarının Değerlendirilmesi 175

Mustafa KÖSE

BÖLÜM 10

Topluma Hizmet Uygulamaları Kapsamında

Dijital Pedagoji ve Üretken Yapay Zekâ Araçları 189

Burak ÇAYLAK

BÖLÜM 11

Topluma Hizmet Uygulamalarında Etik 205

Meliha ONAT ÖZDEMİR

BÖLÜM 1

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARINA GENEL BAKIŞ

Göksel COŞKUN*

Adnan TAŞGIN**

Giriş

Yükseköğretim kurumlarının toplumsal işlevleri, yalnızca bilgi üretmek ve aktarmakla sınırlı değildir; bu kurumların aynı zamanda içinde bulundukları toplumun sorunlarına duyarlı ve toplumsal sorumluluk bilinci gelişmiş bireyler yetiştirme misyonu da taşıdığı günümüzde giderek daha güçlü biçimde kabul görmektedir. Günümüz yükseköğretim sisteminde üniversiteler, toplumdan bağımsız kurumlar olarak değil, toplumla karşılıklı ilişki içinde bulunan ve kamusal sorumluluk taşıyan yapılar olarak görülmektedir. Üniversitelerin sorumluluklarının demokratik katılımı, yurttaşlık bilincini ve toplumsal dönüşümü teşvik edecek biçimde genişlediği kabul edilmektedir. Üniversitelerin kurumsal misyonunda meydana gelen bu dönüşüm, yükseköğretimin kamusal refaha ve sürdürülebilir toplumsal kalkınmaya doğrudan katkı sağlaması yönündeki beklentinin giderek güçlendiğini yansıtmaktadır. Boyer (1996) ile Bringle ve Hatcher (1995) gibi araştırmacılar, üniversitelerin artık yalnızca araştırma üretkenlikleri temelinde değerlendirilmediğini; aynı zamanda toplumsal katılım ve katılımcı eğitim uygulamaları aracılığıyla anlamlı toplumsal etki üretme güçlerine göre de değerlendirildiğini vurgulamaktadırlar.

Bu bağlamda topluma hizmet uygulamaları, uluslararası alan yazınında hizmet ederek öğrenme yaklaşımıyla ilişkili olarak, akademik öğrenmeyi toplum yararına dönük planlı etkinliklerle bütünleştiren bir eğitim yaklaşımıdır. Geleneksel gönüllülük faaliyetlerinden farklı olarak topluma hizmet uygulamaları,

* Dr., Osmaniye Korkutata Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Osmaniye, ORCID: 0000-0002-5592-4855.

**Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim, ORCID: 0000-0002-3704-861X.